

El Centre d'Autoaprenentatge de Catalunya Ràdio

Didàctica

Catalunya Ràdio té un centre d'autoaprenentatge? Quina mena de centre és? En què s'assembla i en què es diferencia dels altres centres d'autoaprenentatge de català? Com és que una empresa com Catalunya Ràdio té un centre d'aquests?

Autor

Oriol Camps

Unitat d'Assessorament Lingüístic
de Catalunya Ràdio

Catalunya Ràdio és una empresa que difon un producte lingüístic. Com tots els productes lingüístics (diaris, revistes, llibres, cançons, teatre, televisió...), no té per finalitat la forma lingüística per ella mateixa, ni tampoc exclusivament el contingut. Un mitjà de comunicació vol crear un espai de comunicació on els receptors potencials hi trobin el que els convé: uns continguts al seu gust, una informació veraç, connexió amb l'actualitat política, esportiva, catalana i internacional, idees, persones, i tot això en català; en un català que s'entengui fàcilment, és a dir, molt a prop del que es parla al carrer, però també que sigui un vehicle de cultura, i per tant que estigui net de barbarismes i que no faci un excés de literatura. És a dir, que sense ser l'objectiu de l'empresa, el català n'és un mitjà; i de la qualitat de la llengua emprada en depèn la qualitat del producte radiofònic com a tal.

L'objectiu d'ensenyar català als locutors i redactors, doncs, no és que en sàpiguen, i prou. Ni que passin exàmens. L'objectiu és que sàpiguen parlar, llegir, escriure, prou bé —prou adequadament— perquè el procés de producció —que inclou un seguit d'habilitats i processos lingüístics com ara redactar, corregir, llegir textos en veu alta, executar guions com si no fossin escrits, improvisar sobre una notícia o sobre un tema qualsevol, mantenir diàlegs espontanis, etc.— sigui àgil i doni un producte radiofònic de qualitat. En general, ningú aprèn català (ni cap altra llengua) només per saber-ne, sinó per fer-lo servir en unes situacions concretes: parlar amb els amics, llegir literatura, veure cinema, comunicar-se amb altres parlants, aprovar exàmens que enriqueixin el currículum... En el nostre cas, la finalitat de l'aprenentatge del català no és «saber-ne», sinó dominar la llengua amb finalitats professionals.

L'aprenentatge del català es lliga a la millora personal i professional —dominar l'eina bàsica de la comunicació—; a la possibilitat de millorar o d'ascendir dintre de l'empresa —des de ser capaç de rebre un

encàrrec de programa fins a aprovar el nivell C de la Junta Permanent de Català, que es considera un mèrit per a la promoció, segons el conveni col·lectiu... Per la seva banda, l'empresa inverteix en la millora de les habilitats lingüístiques dels seus treballadors perquè això repercuteix en la qualitat del producte que difon, que, dit molt de pressa, és, simplement, ràdio en català. Però no qualsevol ràdio en català: Catalunya Ràdio és una emissora institucional, la ràdio nacional de Catalunya; i al mateix temps és líder d'audiència: amb el seu grup d'emissores —Catalunya Ràdio, RAC 105, Catalunya Informació i Catalunya Música— arriba diàriament a un milió de persones, i això és molta responsabilitat, també en el camp lingüístic.

La formació a Catalunya Ràdio

Des de bon començament, Catalunya Ràdio ha tingut la Unitat d'Assessorament Lingüístic (UAL), formada per un equip de lingüistes dedicats a corregir textos i formar, pel que fa a l'ús de la llengua, les persones que els escriuen i els llegeixen davant els micròfons. Al començament, aquesta activitat es concebia com un tot únic: les mateixes persones corregien els textos, i comentaven les correccions amb els redactors, els avisaven de les faltes davant el micròfon i els donaven indicacions sobre com ho havien de fer. Fins al 1990, els textos s'escriuien a màquina i es corregien amb retolador. El fet de corregir sobre el mateix paper que s'havia de llegir per antena servia perquè cada redactor s'adonés dels seus errors, i fins i tot perquè s'iniciés un diàleg o una discussió sobre determinades correccions. Per evitar embrutar massa els papers (cosa que dificulta la lectura), només es corregia el lèxic, la sintaxi i els punts d'ortografia amb una clara incidència en la pronúncia. La formació, doncs, es feia sobretot pel contacte constant entre els redactors i els assessors lingüístics, i es

limitava als aspectes més rellevants per a l'ús oral de la llengua a la ràdio.

Però el creixement de l'empresa, amb el procés d'informatització començat el 1990, va trencar aquesta relació entre els redactors i els lingüistes, que inicialment era molt estreta. La informatització de la redacció i de la correcció implica que els textos corregits queden nets, fins i tot pel que fa a l'ortografia, i són més fàcils de llegir; però en canvi els redactors deixen de veure les correccions que hi hem fet, i perdem així una via de formació. D'altra banda, diversos canvis en la distribució de l'espai de l'edifici porten els assessors lingüístics al pis de dalt, i els allunyen físicament dels redactors, encara que hi estan connectats per un correu electrònic instantani. El creixement de l'empresa, especialment amb la creació de Catalunya Informació (inaugurada l'11 de setembre de 1992), implica l'entrada en bloc de nous redactors, que no han rebut la formació inicial de la UAL. S'imposa, doncs, trobar un camí per a la formació lingüística, que no es basi exclusivament en les correccions dels textos i en el contacte personal espontani entre lingüistes i redactors.

El 1992, doncs, la formació independent del procés de producció es plantejava com una necessitat imperiosa; però les temptatives d'organitzar accions de formació ja venien de lluny. La temporada 1988-89 es va fer un curs pilot de veu, en què col·laboraven una lingüista i un locutor de la RAC que havia fet cursos a l'Institut del Teatre.¹ Els cursos 1991-92 i 1992-93 fem cursos de català, de nivell B i C, amb professors externs.² S'hi apunten redactors i també administratius i tècnics. Però les mateixes característiques de la feina dels locutors i redactors fan que molt pocs acabin els cursos sistemàtics de set o vuit mesos. En canvi, els administratius i els tècnics sí que hi assisteixen amb regularitat. Per tant, cal trobar una altra manera d'abordar la formació lingüística del personal que parla per antena. Al cap de tres temporades, s'imposa un canvi en els cursos: renunciem als cursos sistemàtics de llengua, que ja es fan en altres llocs, i a preus que considerem raonables, i ens posem a muntar cursos especialitzats per a les necessitats de la ràdio. A partir del 1993 comencem a oferir cursos d'entre vint i trenta hores, segons la matèria, que no saltin mai la frontera entre els trimestres acadèmics tradicionals, perquè observem que en el salt d'un trimestre a l'altre és quan perdem més alum-

nes. Són cursos de veu (un de bàsic i un de perfeccionament), de fonètica, d'improvissació i de lectura radiofònica.³ El curs de fonètica només el fem una vegada, perquè observem que els problemes de pronunciació solen ser massa personals per tractar-los bé en grup, sobretot si hi ha moltes diferències entre els components; per tant, preferim tocar els aspectes de fonètica que es presentin en cada cas conjuntament amb la lectura o la improvisació.

Primers passos cap al Centre d'Autoaprenentatge

Però en la formació que oferim en aquests cursos encara hi queda un buit: el coneixement de la gramàtica bàsica i el domini de la llengua escrita. De tant en tant rebem demandes en aquest sentit. I, d'altra banda, creiem que seria desitjable que la formació específica de cara a la ràdio tingués el suport d'un coneixement més segur de la llengua. I aquí és on entra en joc el Centre d'Autoaprenentatge.

Vam pensar que si teníem els materials d'un centre d'autoaprenentatge podríem omplir part d'aquests buits que quedaven en la formació lingüística. Vam demanar-los al Gabinet de Didàctica. Pel novembre del 1992 en rebíem la primera tongada. De moment, no teníem ni lloc on posar-los, ni pressupost per al material. Vam optar per fer-ho nosaltres mateixos. Vam estar mesos fotocopiant, ordenant i etiquetant les fitxes. Ho fèiem a més de l'activitat habitual de correcció i seguiment de l'antena, i mentre encara estàvem paint l'augment de feina que ens van representar les 24 hores més de ràdio al dia de l'acabada d'inaugurar Catalunya Informació. Haig d'agrair a més d'un becari l'ajut en aquests «treballs manuals». També vam trigar a poder comprar les cassetes per als dictats... Per acabar-ho d'adobar, un cop copiades i ordenades les fitxes, i gravats els dictats en cassetes, ens va costar de trobar sortida a tot aquest material. L'empresa no disposava d'un espai on es poguessin exposar, que pogués estar sempre obert a disposició de qui hi tingués interès... Les fitxes, posades per ordre i dins les cubetes de fabricació casolana, van estar mesos i mesos sense un lloc adequat.

Es projectaven canvis en la distribució de l'espai de l'empresa, i pensàvem que podríem encabir el Centre a la mateixa sala de la UAL, i així el podríem tenir sempre

obert i atendre'l entre tots. L'octubre del 93 vam rebre les fitxes dels itineraris i vam començar a preparar dossiers que els interessats es podien endur i fer a qualsevol lloc de la casa. Això començava a dibuixar un dels mètodes de treball del Centre: proporcionar bateries d'exercicis que es poden fer on sigui. En vam repartir uns quants, però encara no teníem manera de controlar que fessin els exercicis ni de saber el resultat de la mesura.

Ens va ajudar molt el progressiu perfeccionament dels exàmens d'ingrés a l'empresa o de promoció del personal. A cada examen d'aquests hi havia d'haver una prova de català. Amb la finalitat de tenir un criteri per preparar-les, pel desembre del 1994, basant-nos en la descripció dels llocs de treball del Conveni i en el coneixement empíric del funcionament de l'empresa, vam establir els perfils lingüístics de cada lloc de treball.⁴ El procediment era ben senzill: atribuir a cadascun dels llocs de treball descrits en el conveni un nivell dels de la Junta Permanent de Català, partint de la feina que fa, de si ha d'atendre el públic (p. ex., per telèfon) o no, de si ha d'escriure notes i comunicats interns, o guions o notícies, i finalment, de si ha de parlar per antena. Per parlar per antena s'haurà de passar una prova oral eliminatòria; tots els redactors hauran de tenir el nivell C, així com les secretàries i altres administratius; els que fan feines tècniques que no comporten informes escrits, en tenen prou amb el B. Finalment, hi ha llocs de treball que en tenen prou amb un nivell A. Només els lingüistes requereixen el K, i la llicenciatura en filologia catalana o el D. Utilitzem aquesta llista de perfils lingüístics cada vegada que hi ha proves de selecció de personal, i així es va consolidant com a criteri acceptat.

Durant els anys 1995 i sobretot 1996, es desenvolupen una sèrie de proves per proveir o consolidar places de diverses categories. Això ens permet experimentar diferents models d'exàmens, fins que arribem a disposar de formularis adequats. Són proves tancades i amb prou poder de separació, basades en elements de les de la Junta Permanent; sempre en forma de test, per facilitar-ne la correcció. El català escrit és així un primer pas a superar abans de la prova oral, en els casos que la requereixen.

El fet de disposar d'eines que permeten avaluar els coneixements ens posa en situació de poder saber quins aspectes convé que reforcin les persones que passen les

proves. Perquè es dóna el cas de persones que passen bé la prova oral i altres proves de caràcter professional, però tenen llacunes de domini de la llengua escrita i formal. Aquests seran els destinataris dels primers dossiers del Centre.

Muntem el Centre i canviem de model

A la primavera del 1996 s'han acabat les obres de redistribució d'espais. Però no hi ha lloc per al Centre d'Autoaprenentatge, ni tan sols a la nova sala de la UAL. Queda ben clar que la fórmula d'exposició permanent dels materials del Centre no és possible, perquè, amb l'espai físic de què disposa, Catalunya Ràdio no es pot permetre el luxe de tenir una sala destinada exclusivament al Centre d'Autoaprenentatge. Això, sense comptar que un Centre segregat de la UAL hauria requerit que algú se'n cuidés permanentment, i aquí topàvem amb un altre dels problemes de l'empresa (de totes!): el pressupost de personal. Mantenir aquest model significava continuar amb el Centre empantanegat i esperar una nova remodelació de l'espai —que podria no arribar.

Teníem el material i teníem la necessitat d'una formació que en podríem dir «intersticial», que d'una banda omplís els buits en els coneixements del personal, i de l'altra es realitzés aprofitant moments lliures a la feina. Calia trobar un model de Centre que no es basés en el contacte lliure dels «clients» amb els materials escrits o audiovisuals situats en un espai físic determinat, ja que no disposàvem d'un espai adequat; però de tota manera calia posar els materials a disposició dels possibles autoaprenents. I també quedava clar que algú se n'hauria d'encarregar, encara que no podia suposar una nova contractació. Era el moment de prendre una decisió que ha resultat molt productiva: delegar la gestió del Centre a un dels lingüistes de la UAL, amb un encàrrec de feina i un petit complement de remuneració, que implicava el compromís de dedicar al Centre almenys dues hores setmanals, que s'afegirien a la jornada habitual de conveni. Se'n va encarregar la Rosa M Bartroli.⁵ Al mateix pis on hi ha la UAL, hi quedava una sala de reunions polivalent, bastant àmplia, on podríem col·locar els materials del Centre, dins un armari. La primera activitat del Centre va consistir a organitzar el material

i instal·lar-lo a l'armari (2-20 de maig de 1996). També per a aquesta feina vam aprofitar l'ajuda de les becàries de la tarda. Vam obrir al «públic» el 21 de maig. Des del començament, les hores dedicades al Centre serveixen més per fer feines d'organització, preparació de dossiers, etc., que no pas d'atenció al públic.

Com que la sala es fa servir per a activitats diferents, pensem que caldrà acotar els horaris d'obertura del centre al «públic», i decidim dedicar-hi les hores afegides a l'horari del responsable. Dues hores a la setmana és molt poc, per a una empresa amb tantes persones i amb els horaris repartits al llarg de les vint-i-quatre hores del dia, set dies a la setmana. I això ens porta a una decisió que determina encara més el caràcter

del nostre Centre: decidim que el contacte del personal amb el Centre no es farà accedint directament als materials, sinó aprofitant l'alta comunicabilitat interna de l'empresa: hi ha dues xarxes informàtiques, telèfons, correu interior... de manera que només cal que els interessats a millorar el seu català sàpiguen a qui s'han d'adreçar i el vagin a trobar, li telefonin, li enviïn un missatge per via informàtica o fins i tot una nota escrita... El fet és que el correu informàtic de la Rosa Maria no para...

Paral·lelament al muntatge del Centre, i com per subratllar-ne aquest caràcter gairebé «virtual», vam incloure a la xarxa Windows de la casa la icona «Auto Apreneatge Català», que dona accés a un seguit de programes informàtics d'exercicis de català.⁶ Inicialment, almenys, aquesta via resulta atractiva, encara que no la podem controlar gaire, només a través de les preguntes que ens fan sobre problemes de funcionament.

Resumint: una sèrie de factors —necessitats de formació, disponibilitat d'eines d'avaluació, disponibilitat del material del Centre gràcies a l'ajut del Gabinet de Didàctica de la Direcció General de Política Lingüística, però sense un local apropiat per tenir-los exposats, bona comunicabilitat de l'empresa, delegació de funcions— ens han portat a tenir un centre d'autoaprenatge com el que tenim. Centrat en la figura del responsable, que està en contacte amb el personal interessat per mitjà dels sistemes de comunicació de l'empresa, i que té l'ajuda d'un dels becaris, per una banda, i el suport del cap de la UAL per l'altra. Per donar un caràcter més institucional al Centre, ens vam inventar un logotip que hem utilitzat en totes les comunicacions escrites (vegeu-lo al cartell adjunt).

Així mateix, hem anat exposant a la intranet de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió les activitats del Centre, de manera que tothom en pugui estar informat.

Estratègies

Aquesta és l'estructura bàsica del nostre Centre. Una mica com tots, és com una botiga oberta a qui tingui interès a millorar el català. Els que fan aquest pas i decideixen fer-se autoaprenents, han de passar un examen per saber quins són els punts en què han d'insistir, i després el Centre els proporciona els materials.

CATALUNYA RÀDIO, S.R.G., S.A.

CENTRE D'AUTOAPRENTATGE

El CENTRE D'AUTOAPRENTATGE de Catalunya Ràdio us ofereix les sessions de formació següents. Igual que l'any passat, són sessions independents i de dues hores de durada.

La redacció de notícies a la ràdio 6-3-98 de 3 a 5 h

Parlarem de la puntuació (llargada de les frases), les pautes per enllaçar idees, l'ús dels sinònims als titulars, els tòpics, etc.

Dubtes freqüents de gramàtica

1a sessió:

Canvi i caiguda de preposicions 13-3-98 de 3 a 5 h

Corregirem frases com *El va amenaçar amb expulsar-lo* o *No tenen interès en que s'acompleixi l'acord*.

2a sessió:

Els connectors: conjuncions i preposicions conflictives 20-3-98 de 3 a 5 h

Corregirem frases com *Segons les investigacions, com el cable telefèric va sortir de la guia degut al vent, no va fer el recorregut necessari per fer saltar l'interruptor de seguretat*.

Pronoms febles 25-3-98 de 3 a 5 h

Corregirem frases com *L'entrenador anirà demà* o *El problema dels aturats no té solució ni sembla que l'hagi de tenir aviat*. Casos conflictius.

Pronoms relatius 27-3-98 de 3 a 5 h

Corregirem frases com *Ha disparat contra un jove abans que el detinguessin, al que hauria causat la mort*. Casos conflictius.

Dels teletips d'agència al llenguatge radiofònic: problemes de traducció i d'adequació (2 sessions)

1a sessió: 4-5-98 de 3 a 5 h

2a sessió: 8-5-98 de 3 a 5 h

• Problemes bàsics de traducció ("el próximo domingo", "el propio presidente", absència de febles, caiguda de preposicions, topònims, canvis d'accent, canvis de gènere, etc.).

• Problemes d'adequació al llenguatge radiofònic (llargada de les frases dels teletips, adequació llengua escrita/llengua oral, etc.).

INSCRIPCIONS A LA UAL FINS AL 25 DE FEBRER DE 1998

Us hi podeu apuntar personalment, per telèfon (ext. 428/tardes)

o amb un missatge de Basys (a l'usuari Bartroli) o de

Microsoft Mail (a Rosa Maria Bartroli)

Una primera experiència poc afortunada ens va ensenyar que no es poden donar grans quantitats d'exercicis i confiar que els faran, sinó que cal dosificar els lliuraments de materials, marcar un termini per acabar-los, i fins i tot incloure-hi alguns exercicis sense el full d'autocorrecció, de manera que al final del termini puguem comprovar que els han fet correctament i en tot cas aclarir dubtes si n'hi ha; aleshores els donem l'exercici següent.

Això de tenir un botiga oberta implica fer una mena de màrqueting de l'aprenentatge de català. En aquest sentit, hem fet un seguit d'accions destinades al mateix temps a promoure un millor coneixement del català entre el personal i a consolidar i dinamitzar el Centre i donar-li més incidència en la vida de l'empresa:

1) Aprofitant proves de selecció i de promoció de personal, es proposen dossiers d'exercicis per millorar el català als que les passen però amb llacunes. Aquesta activitat es fa d'acord amb Recursos Humans, i representa un complement de la selecció i la promoció del personal. També es pot proposar alguna d'aquestes bateries d'exercicis a qualsevol persona de la casa, després d'haver observat que li convindria fer-los, per exemple, en la correcció d'un text seu.

2) Mitjançant unes proves similars, es valora el coneixement del català dels becaris de la UAB, la URL i la UPF que vénen a fer estades de formació a Catalunya Ràdio, i se'ls proposa de fer exercicis, amb l'objectiu que millorin els seus escrits i així s'alleugereixi la feina de correcció. També se'ls ofereix un dictamen sobre aspectes de llengua oral, però de moment no disposem de mitjans de formació que funcionin regularment en aquest camp.

3) Anunciem les dates de celebració d'exàmens de la Junta Permanent de Català i oferim la possibilitat d'una preparació assistida d'aquestes proves. El conveni 1996-97 conté una clàusula que converteix el nivell C en un mèrit per a la promoció interna en l'empresa: això fa que la resposta a aquesta convocatòria sigui força àmplia. L'assistència a la preparació de les proves consisteix bàsicament en l'ajuda per temporalitzar l'aprenentatge i la resolució de dubtes, en reunions setmanals d'una hora, que apleguen els que preparen un nivell determinat (B, C o D). Per organitzar aquesta assistència a l'aprenentatge hem demanat la col·laboració voluntària d'altres lingüistes de la UAL, que d'aquesta manera

afegeixen a la feina habitual de corregir l'al·licient d'una mínima docència i recuperen així part de la feina de formació que, com he comentat més amunt, la història de l'empresa els havia fet perdre.⁷ A petició d'algunes persones es fan també sessions individuals de reforç fora dels programes dels nivells de la Junta.⁸

4) El Centre organitza i proposa unes sessions de formació, de dues hores, sobre qüestions de sintaxi o de redacció radiofònica sobre les quals cal fer una reflexió col·lectiva, o un simple repàs, i que es poden presentar aïllades, sense necessitat que els assistents es comprometin a «anar a classe» més d'un dia.

Durant la tardor de 1997 i els primers mesos de 1998 s'han fet onze sessions sobre qüestions de redacció i de sintaxi, i sobre pronúncia de noms estrangers a Catalunya Música. Dues d'aquestes sessions s'han dedicat a presentar als nous becaris l'estil de la casa i a fer una introducció a la lectura radiofònica, que també servia d'avaluació de la fonètica i l'entonació... (vegeu el cartell d'una d'aquestes sessions reproduït a la pàg. 40). De cara a la tardor n'hi ha un parell en preparació, amb el títol conjunt «Dels teletips d'agència al llenguatge radiofònic: problemes de traducció i d'adequació». Per preparar i impartir aquestes sessions hem demanat també la col·laboració voluntària dels lingüistes de la UAL.⁹ Pel que fa als assistents, ens hem trobat un fenomen curiós: moltes persones de la casa, en veure els cartells, ens aturaven pels passadissos i ens deien que allò era molt interessant; però pocs s'hi apuntaven. Fins al punt que vam haver de «recomanar», a través dels caps de departament, que hi assistissin aquells redactors que, des del punt de vista dels lingüistes que els corregeixen els textos, en tenien necessitat.

De cara al futur, pensem que aquestes sessions poden tenir una continuïtat en exercicis del Centre; sobretot, les dedicades a temes que estan més dintre del concepte tradicional de gramàtica (de moment, disposem d'exercicis sobre pronoms febles, per exemple, però no sobre qüestions de redacció). La sessió sobre pronúncia de noms estrangers ha tingut una continuació en la reactivació d'una base de dades de noms de compositors, intèrprets, directors, orquestres i obres del món de la música clàssica, que aviat es podrà consultar des del mateix estudi de Catalunya Música.

Com es pot veure pel que he exposat fins

ara, el Centre d'Autoaprenentatge ha estat un projecte que s'ha anat gestant i adaptant a les circumstàncies de Catalunya Ràdio, i que fins ara ha servit per dinamitzar l'aprenentatge, gairebé sempre de perfeccionament, del català dins l'empresa, i també perquè els lingüistes retrobessin la docència com una de les seves activitats. Actualment tenim la sala reservada vuit hores a la setmana, que representen un creixement notable respecte a les dues hores inicials.

Qüestions pendents

Finalment, ens hem de plantejar un parell de coses:

Durant l'última trobada de centres d'autoaprenentatge, algú va qüestionar si el que fem és autoaprenentatge. Certament, no és l'autoaprenentatge clàssic del Centre organitzat entorn d'una exposició de materials. Però és autoaprenentatge en el sentit que no fem pròpiament cursos —fora de les sessions de formació, que sí que són una activitat docent—, sinó que estimulem els autoaprenents a posar-se davant la feina i treballar la llengua. També és autoaprenentatge en el sentit que qui decideix posar-s'hi és el mateix interessat; la feina de l'assessor és només ajudar a aprendre, no pas ensenyar en el sentit clàssic de la paraula. D'alguna manera, és com una mena d'aprenentatge a distància, amb ajudes puntuals. I en el fons, no és el model el que ens preocupa, sinó que sigui efectiu.

I també des d'aquest punt de vista ens comencem a qüestionar la botiga oberta. Crec que sempre hi haurà de ser, perquè sempre hi haurà persones que buscaran voluntàriament ajuda per millorar el seu domini de la llengua; però el que sovint passa és que acudeixen al Centre i als cursos els que saben que tenen algun problema per resoldre i els que estan molt interessats per la llengua; però els que se'n van sortint, i proud, no acaben de decidir-se a fer el pas d'aprendre'n més. I si plantegem la formació des del punt de vista de l'empresa, també ens convé que aquests, que tots sols potser no vindran mai, s'acostin al Centre i a les sessions. És a dir, ens estem plantejant la necessitat que sigui l'empresa com a tal qui assumeixi les necessitats de formació i faci passar per determinades accions formatives o pel Centre d'Autoaprenentatge les persones que ho necessitin per

millorar el procés de producció i el producte de l'empresa, és a dir, la ràdio en català.

Notes

1. Rosa M Pérez i David Talleda. Hi assistia una sola alumna, que va progressar ràpidament i ja no va poder acabar el segon curs perquè li van començar a encarregar moltes feines... Les anotacions que van quedar d'aquest curs pilot són interessants encara ara.
2. Professors contractats per mediació de la DGPL: Teresa Soriano, Neus Bergua, Carles Riera (curs 91-92); Josep Oliveras, Enric Monné (curs 92-93).
3. Aquests cursos els organitzem per mitjà de TRIVIUM, agrupació de professionals que es dediquen a qüestions de llenguatge, psicologia, etc. En concret, els primers cursos de veu els va fer la metgessa foniàtra Mercedes Velasco, i els dos últims el logopeda Josep M. Vila. Els cursos de fonètica, lectura i improvisació els va fer, fins al 1997, Pilar Murtra, i a partir de la tardor de 1997 fa els cursos de lectura, que s'han expandit també a les delegacions (de moment, Girona i Lleida), Quico Ferran. Per a la tardor d'aquest 1998 tenim en preparació un curs de «Recursos de llenguatge radiofònic», a càrrec de Sílvia Gasull, de la UAL.
4. S'hi va referir Joan Abril en l'article «Els perfils lingüístics i la política de personal (I)», a LLENGUA I ÚS núm. 5, 1r. quadrimestre de 1996.
5. Rosa M Bartroli se'n va encarregar des del començament (maig del 96); durant la seva baixa per maternitat (octubre 96-gener 97), la va substituir Joan Rebagliato.
6. Són els programes següents: *Endevina* (lèxic, nivell B); *Barrina* (lèxic, nivell C); *Diccionari EUMO* (bàsic: es pot utilitzar per buscar paraules que continguin determinats grups de lletres); *63* (joc de l'oca amb proves lingüístiques: morfologia, lèxic, sintaxi...); *Fàcil (Fàcil's fàcils: els pronoms febles)*; *Universitat Barcelona* (Nivell C complet; Servei de Llengua de la UB); *Ortografia-1, Ortografia-2, Ortografia-3, Ortografia-4* (exercicis dependents dels llibres de l'Àlber). Afegits el juny de 1996: *Conjuga* (consulta de verbs) i *Saber-ne un niu* (lèxic).
7. Marga Hervàs s'encarrega del nivell B; Rosa M. Bartroli, del C, i Concepció Colomina, del D.
8. Activitats de millora ortogràfica, a càrrec de Xavier Rello i Rosa M. Bartroli, i de conversa i correcció fonètica, a càrrec de Sílvia Gasull.
9. Hi han participat Jordi Soler, Manel Pla, Concepció Colomina, Joan Rebagliato i Sílvia Gasull.